לא תסגיר. מזהרה לב"ד שלא יסגירוהו לבעליו להשתעבד בו: **בשאקחך.** דבר שלא בא לעולם הוא: (ו) **נלוקח עבד ע"מ לשחררו.** לפי כשיחברו ובא להשתעבד בו לא קרי ליה קרא עבד: **משום חיבה.** חיבת חמותה וחיבת בעלה ושמחת כר"מ סבירא ליה: **קונם שאני עושה לפיך.** מעשה ידי יהיו לפיך להקדש אין בעלה יכול להפר שאין נדרה חל שהרי משועבדת לו: **שמא תעדיף.** על מעשה ידיה יותר מן הראוי לו (ב) ויותר ממה שהיא חייבת לעשות לו ובכתובות (דף סד:) למדנין מה היא עושה לו משקל ד' סלעים שמי ביהודה שהן עשר סלעים בגליל ולכי חמיא העלמה קדשה (ג) תע"ג דלא נתנה לעולם בשעת הנדר: **לעושיסה.** למי שברשה ומיהו בימי המשתעבדי (ד) יליף לבעל לא מצי לאקדושינהו: **מתני' העושה עמך כפועל.** בפעולת יום אחד: **גמ' והוא שאמן לה פרוטה.** ואמר לה התקדשי לי בפרוטה זו על מנת כו' והא מתא למשמועינן תנא דידן דבשכר דיבור לו בשכר פעולה לא מקדשה דישנה לשכירות מתחילה ועד סוף ומלוה הוא ולקמן מפרש היכי שמע לה ר"ל ממתני': **שהרכיבתו.** כשר נתחייבה לו והוי מלוה גבה: **שהרכיבו.** והרכיבה: **גלוסקא.** שלא לשם יחידי: **דימום.** גמין: **ע"מ.** תנאה משמע ולא בשכר: **מתני' ע"מ שילמה אבא.** מציו של אחין: **לא הפיב.** בגמ' מפרש לה: **מלמדין וכו'.** כדי לעקור את הקידושין למפרע ולא תזקק ליבם: **גמ'**

ע"מ

בשכר שארכיבך על החמור שאושיבך בקרון או בספינה מקודשת וכי תימא ה"נ בדיהב לה שוה פרוטה והא בשכר קאמר ועוד תניא שב עמי בצוותא ואקדש לך שחוק לפני רקוד לפני עשה(ה) כדימום הזה שמין אם יש בו שוה פרוטה מקודשת ואם לאו אינה מקודשת וכי תימא ה"נ בדיהב לה שוה פרוטה והא שמין אותו קאמר תיובתא דריש לקיש אמר לך ריש לקיש האי תנא ברא סבר (ו) אינה לשכירות אלא לבסוף (ז) ותנא דידן סבר (ח) ישנה לשכירות מתחילה ועד סוף ומאי דוחקיה דריש לקיש לאוקמיה למתניתין בישנה לשכירות מתחילה ועד סוף ובדיהב לה אמר רבא מתניתין קשיתיה מאי איריא דתני על מנת ניתני בשכר אלא ש"מ כל על מנת היכא דיהב לה הוא: **מתני'** (ט)על מנת שירצה אבא רצה האב מקודשת ואם לאו אינה מקודשת מת האב הרי זו מקודשת מת הבן מלמדין האב לומר שאינו רוצה: **גמ'** (י)מאי על מנת שירצה אבא אילימא עד דאמר אבא אין אימא מציעתא מת האב הרי זו מקודשת והא לא אמר אין אלא על

ולכך לא בעי אמר מעכשיו ומיהו קשה לפר"י דפירש דמעכשיו מהני אפי' נתקרע הגט ח"כ ל"ל במשון פרה זו מעכשיו לאחר י' יום דקא מוקי לה ר' יוחנן(יא) אפי' בעומדת בתוך המקום רחוי למשיכה פירוש ולא מיבעיא אם אמרו לה אפילו ברה"ר קיימא קמה כיון דאמר מעכשיו וי"ל דר' יוחנן לטעמיה לעיל בפירקין (דף ס.) מעכשיו ולאחר י' יום שיורא הוי וה"ק מעכשיו יתחילו הקידושין ולא יגמרו אלא עד לאחר י' יום וכמו כן אמר גבי מעכשיו דמשיכה וכיון דלא קנה לגמרי לריך שיהו בשעת גמר המשיכה במקום רחוי למשיכה ומ"ש מוקי לה ר' יוחנן דאם בעומדת בתוך המשיכה אבל ברה"ר לא והא דקאמר הכא (ב)לאפי' נקרע השטר מהני הוחיל ואמר ליה מעכשיו אימא כשמואל דאמר לעיל (דף עט:) מנאה הוי ולריך לנקדק מלישא דרבי יוחנן אין אנו קונין אוש דבר לאחר זמן כגון אירוסין ושאר מנאים דהא אפילו אמר ליה מעכשיו לא מהני לר' יוחנן אם הוי חוא קנין קודר כיון שאין הקונה נהנה אלא בזמן דהדלת קודרת למריה דה"ל אמר (גדריס דף מח:) גבי הסוא גברא שרלה להקנות נכסים לבריה ע"מ שיחא בר בריה לוברא מרבנן (הוא) ובקאמר התם לא קנה מהאי טעמא דאימת קא קני כי הויא (ג) בריה לוברא מרבנן והויא ליה בשעת הנדר דהדלת קודרת למריה ואמר הכ"ס דשמא ע"מ מהני אפילו לרבי יוחנן ולא הוי שיורא אלא מנאי ולכך טוב לומר ע"מ מעכשיו: **ה"ג** קונם **מה שאני עושה לפיך.** ול"ג איני עושה כיון (ד)[דבלאו] דמשועבדת נשעלה לא מלית למיסר (ה)נקונסב: **יפר שמא תעדיף.** מיתה הלא אינו מיפר אלא דבריה שבינו לבינה ועינוי נפש(ו) וי"ל דהא נמי דבריה שבינו לבינה שלפי שאי אפשר לממש מעלה מה שהיא מייחת לו ואי אפשר שלא יהנה יותר מן הרשוי לו ויאסר לף בשאר מעשה ידיה ולכך לריך להפר: **וידים איתנהו בעולם.** והוי כמקדים דקל לפירותיו דמהני אפילו למ"ד אין מלם מקנה דשלב"ל וה"ה דמני לשטוי שאני קונמות דקדושת הגוף ניתנו כדמשני בפ' תע"פ (כתובות דף נט.): **תלת**

בגון דכתב ליה לבשאקחך הרי עלמך קנוי לך מעכשיו. הכא משמע דלמ"ד מלם מקנה דשלב"ל מ"מ לריך הוא לומר מעכשיו וכן משמע בפ"ק דב"מ (דף טו:) דלקאמר התם אמר מ) רבא שדה זו לבשאקחנה תהא קנויה לך מעכשיו וקשה להה מילתא דרבי מאיר בשמוך גבי לאחר שתגייר לאחר שתגיירי כו' לאחר ר"מ מקודשת ולא קאמר לדיבעי למימר מעכשיו(א) ואומאי לריך לומר בשדה ובעבד טפי מבגר וכי תימא להה דקאמר מקודשת היינו היכא דלאמר מעכשיו ותע"ג לדיתיב בברייתא ולדשתכחן בפ' השתא שנפלו (כתובות דף פב. ושם) גבי משון פרה זו ולא תהא קנוייה לך עד לאחר י' יום ומוקי לה לאמר מעכשיו ותע"ג לדיתיב במילתיה הא לא נהילא לומר כן דמשכחת לה דקאמר מקודשת היינו היכא דלאמר מעכשיו ותע"ג דלא נתנה לעולם בשעת הנדר: **לאחר שתשתחרר.** לאחר שתשתחרר לאחר שתתגיירי לאחר שתמות אחותיך לאחר שיחלוץ לך יבמיך אינה מקודשת רבי מאיר אומר מקודשת רבי יוחנן הסנדלר אומר אינה מקודשת רבי יהודה הנשיא אומר(ג) מקודשת ומה טעם אמרו אינה מקודשת משום איבה ונחשוב נמי רבי יהודה הנשיא היינו(ד) רבי היינו ר' יהודה הנשיא ונחשוב נמי רבי עקיבא (ה)דתניא (ו)קונם שאני עושה לפיך אין צריך להפר רבי עקיבא אומר יפר שמא תעדיף עליו יתר מן הראוי לו האיתמר עלה (ז)אמר רב הונא בריה דרב יהושע א)באומרת יקדשו ידי לעושיהם וידים איתנהו בעולם: **מתני'** ב)האומר לאשה הרי את מקודשת לי על מנת שאדבר עליך לשלטון ואעשה עמך כפועל דבר עליה לשלטון ועשה עמה כפועל מקודשת ואם לאו אינה מקודשת: **גמ'** אמר ריש לקיש ג)והוא שנתן לה שוה פרוטה ובשכר לא והתניא בשכר שהרכבתיך על החמור שהושבתיך בקרון או בספינה אינה מקודשת בשכר שארכיבך על החמור שאושיבך בקרון או בספינה מקודשת וכי תימא ה"נ בדיהב לה שוה פרוטה והא בשכר קאמר ועוד תניא שב עמי בצוותא ואקדש לך שחוק לפני רקוד לפני עשה(ה) כדימום הזה שמין אם יש בו שוה פרוטה מקודשת ואם לאו אינה מקודשת וכי תימא ה"נ בדיהב לה שוה פרוטה והא שמין אותו קאמר תיובתא דריש לקיש אמר לך ריש לקיש האי תנא ברא סבר (ו) אינה לשכירות אלא לבסוף (ז) ותנא דידן סבר (ח) ישנה לשכירות מתחילה ועד סוף ומאי דוחקיה דריש לקיש לאוקמיה למתניתין בישנה לשכירות מתחילה ועד סוף ובדיהב לה אמר רבא מתניתין קשיתיה מאי איריא דתני על מנת ניתני בשכר אלא ש"מ כל על מנת היכא דיהב לה הוא: **מתני'** (ט)על מנת שירצה אבא רצה האב מקודשת ואם לאו אינה מקודשת מת האב הרי זו מקודשת מת הבן מלמדין האב לומר שאינו רוצה: **גמ'** (י)מאי על מנת שירצה אבא אילימא עד דאמר אבא אין אימא מציעתא מת האב הרי זו מקודשת והא לא אמר אין אלא על

ולכך לא בעי אמר מעכשיו ומיהו קשה לפר"י דפירש דמעכשיו מהני אפי' נתקרע הגט ח"כ ל"ל במשון פרה זו מעכשיו לאחר י' יום דקא מוקי לה ר' יוחנן(יא) אפי' בעומדת בתוך המקום רחוי למשיכה פירוש ולא מיבעיא אם אמרו לה אפילו ברה"ר קיימא קמה כיון דאמר מעכשיו וי"ל דר' יוחנן לטעמיה לעיל בפירקין (דף ס.) מעכשיו ולאחר י' יום שיורא הוי וה"ק מעכשיו יתחילו הקידושין ולא יגמרו אלא עד לאחר י' יום וכמו כן אמר גבי מעכשיו דמשיכה וכיון דלא קנה לגמרי לריך שיהו בשעת גמר המשיכה במקום רחוי למשיכה ומ"ש מוקי לה ר' יוחנן דאם בעומדת בתוך המשיכה אבל ברה"ר לא והא דקאמר הכא (ב)לאפי' נקרע השטר מהני הוחיל ואמר ליה מעכשיו אימא כשמואל דאמר לעיל (דף עט:) מנאה הוי ולריך לנקדק מלישא דרבי יוחנן אין אנו קונין אוש דבר לאחר זמן כגון אירוסין ושאר מנאים דהא אפילו אמר ליה מעכשיו לא מהני לר' יוחנן אם הוי חוא קנין קודר כיון שאין הקונה נהנה אלא בזמן דהדלת קודרת למריה דה"ל אמר (גדריס דף מח:) גבי הסוא גברא שרלה להקנות נכסים לבריה ע"מ שיחא בר בריה לוברא מרבנן (הוא) ובקאמר התם לא קנה מהאי טעמא דאימת קא קני כי הויא (ג) בריה לוברא מרבנן והויא ליה בשעת הנדר דהדלת קודרת למריה ואמר הכ"ס דשמא ע"מ מהני אפילו לרבי יוחנן ולא הוי שיורא אלא מנאי ולכך טוב לומר ע"מ מעכשיו: **ה"ג** קונם **מה שאני עושה לפיך.** ול"ג איני עושה כיון (ד)[דבלאו] דמשועבדת נשעלה לא מלית למיסר (ה)נקונסב: **יפר שמא תעדיף.** מיתה הלא אינו מיפר אלא דבריה שבינו לבינה ועינוי נפש(ו) וי"ל דהא נמי דבריה שבינו לבינה שלפי שאי אפשר לממש מעלה מה שהיא מייחת לו ואי אפשר שלא יהנה יותר מן הרשוי לו ויאסר לף בשאר מעשה ידיה ולכך לריך להפר: **וידים איתנהו בעולם.** והוי כמקדים דקל לפירותיו דמהני אפילו למ"ד אין מלם מקנה דשלב"ל וה"ה דמני לשטוי שאני קונמות דקדושת הגוף ניתנו כדמשני בפ' תע"פ (כתובות דף נט.): **תלת**

תורה אור השלם

1. לֹא תַסְגִּיר עֶבֶד אֶל אֲדֹנָיו אֲשֶׁר יִנָּצֵל אֵלֶיךָ מֵעִם אֲדֹנָיו: דברים כג טז

גליון הש"ס

תוד"ה בגון וכו' נקרע השטר כו' אתיא בשמואל. לפון זה ל"ש דהא הכא רבי הוא דאמר כן ומניא דבכי גם רב מודה דמעכשיו ולאחר י' יום הוי מגלי מכמואל בכוונית לעיל דף נט ע"ב מהיום ולאחר מיתה הוי נט:

הגהות הב"ח

(ו) רש"י ד"ה בלוקח ל"ל קודם ד"ה לכשאקחך: (ב) ד"ה שמא וכו' תע"ג דלא נתנה לעולם. נ"ב וע"ע בכתובות פרק תע"פ דף נט מסמע דלכ"ע אין הטעם משום דבר שלא בא לעולם ע"ש דמסמע לפי הוס ס"ל שמואל כר"ע הוס ניחא ולפי מה שגרסו התוס' שם אמי שפיר ולפי פרש"י ל"ש:

מוסף רש"י

בלוקח עבד על מנת לשחררו הכתוב מדבר. ומחכר שלא להשתעבד בו (יבמות צב:). **והזהיר הכתוב שלא לבית דין שיכפוהו שלא להשתעבד בו** (גיטין מה.). **הרי עצמך קנוי לך מעכשיו.** לכשתקנך, וכי זמין ליה הוה ליה מצוהכך למפרע, ומהכא תמרין ביומאי (נג:) דלרבי כר"מ סבירא ליה דאמר אדם מקנה דבר שלא בא לעולם (גיטין מה.). **לאחר שיחלוץ לך יבמיך.** קסבר אפי' מצי יבם למיסר קידושין מופסין ביומה לגיוס (לעיל סב.). **אינה מקודשת.** דהוה ליה דבריה שלא בא לעולם ועכשיו אין בידו לקדשה (שם). כיון דהשתא לא מפסי כה קדושי דמעכשיו ממי לא מפסי, לאין אדם מקנה דבר שלא בא לעולם (יבמות צב:). **קונם שאני עושה לפיך.** אפי' אמרה לה מה שאני עושה מלאכה יפת אסור לבעלה בהנאה (יבמות צג.). **אין צריך להפר.** נדר זה, שאין בה כח להקדישו לפי שהוא שלו (שם נט.). **לכיון דקא משעבדא ליה למעשה ידיה לא מלית למיסר.** דלא אמרה כלום דלאו כל כמינה לאפקועי מינאל מה אפי' רמתה (נדרים פה.). **ואפילו למאן דאמר מעדיף ממי לא מיית, לאי מעדיף ממי לגבאל הוא** (כתובות סו.). **שמא תעדיף עליו יתר מן הראוי לו.** דתנן (כתובות סד:) מה היא עושה לו משקל ד' סלעים שמי כו' וטפי לא מלעבדא ליה ואהעבדה מיל נדר ותע"ג דעדיין לא נעשית המלאכה (יבמות צג.). **דמוסך זה אינו שלו ויכולה להקדישו** (כתובות נט.). **והעבדה דידה הוא ומיל עלה קונם** (שם סו.). **אינה לשכירות אלא לבסוף.** הלכך לאו מלוה הוא (ב"ק צח.). **כדאמר בחזקו** (ב"מ קי:). **ישנה לשכירות מתחילה ועד סוף.** מומן המקבל עליו לעשות בשכר, לא אמרינן בגמר המלאכה הוא קונה כל השכירות, אלא כל פרטא ופרטא בעבד, קמא קמא קני אגרא (ע"ז יט:). כיון שעשה שכרו לפרוטה ומחייבה לו מיד פרוטה והויא ליה מלוה גבה (ב"ק צח: וכע"ז לעיל מח.).

נא א מיי' פ"ג מהלכות גדליה הל' י' סמג לאוין רמב עשין עח טוש"ע ח"ד סי' רלד סעי' עג ושוש"ע אה"ע סימן פו סעיף כ:

נב ב ג מיי' פ"ה מהל' אישות הלכה יט סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סימן לח סעיף יב:

נג ד מיי' שם הלכה כ טוש"ע שם סעיף יג:

נד ה ו מיי' שם פ"ו הלכה ז סמג שם טוש"ע שם סעיף ח ט י יא:

מוסף תוספות

א. וכן גבי פירות ערוגה. תוס' יבמות סג. ד"ה קונם. ב. שאין נדרים דאיסור חפצא חלים על דבר שאין בו ממש, כדמפרש במס' נדרים. ויעב"ץ (ועי' מהרש"ן).

תום' ר"י הזקן

הלכך כמי שלא באה לעולם הוא. ודברי הכל. בין לרבה בין לרב יוסף הוכר עוברה בעינן דומיא דשחת. איכא מ"ד הואיל ומוקמינן להא דרבי חנינא כר' אליעזר [בן יעקב] וקי"ל דלאו הלכתא היא, דהא ק"ל אין אדם מקנה דבר שלא בא לעולם, הא דרבי חנינא נמי [לאו] הלכתא היא ואפילו הוכר עוברה אינה מקודשת. וא"ת והא ר' חנינא [אתא לפרושי] מתני' ותנאי דמתני' ס"ל אין אדם מקנה דבר שלא בא לעולם. וי"ל שבא ר' חנינא להודיענו דאפילו מאן דאית ליה אדם מקנה דבר שלא בא לעולם בשאין אשתו מעוברת הואיל ולא בא ג) מקצתו לעולם אינה מקודשת, מיהו אם היא מעוברת שבא מקצתו לעולם למאן דאית ליה אדם מקנה דבר שלא בא לעולם מקודשת. והר"ם ז"ל כתב בפ"ז [מאישות הט"ן] שאם הוכר עוברה מקודשת, ובתרומות פרק ה' [ה"ט] כתב והוא שיביאו שליש דלא כר' אליעזר. נראה דעתו דמתניתין דאמר לא [אמר] כלום בין רבי אליעזר בין רבנן היא כר' ג) אליעזר זרועים מיהא בעי, משום הכי מהדר לתרוצי למימריה דר' חנינא כדעתיה דר' אליעזר דמימרא דרבי חנינא לפרושי מתני' קא אתיא. ומיהו ר' חנינא נמי אליבא דרבנן אמרה שאם הוכר עוברה מקודשת. ואע"ג דס"ל דאין אדם מקנה דבר שלא בא לעולם, הא ק"ל נמי המקנה למי שלא בא לעולם [לא קנה] ואפילו הכי אם מזכה לעובר [שלו] קנה, וקדושין זכות הם לאישה דאתתא ניחא לה בבעל, ואביה מזכה לה במקבל ד) כסף קדושיה, וכמו שהמתנה מתנה מפני שדעתו של אדם קרובה אצל בנו ובתו להועילם גמר והקנה לזה מעתה שהוא בעולם לקנותה תכף שתבא בעולם מפני שזכות הוא לה, וכ"ש הוא ומה אם כשהקונה אינו בעולם מפני שדעתו קרובה אצל בנו קנה לכשיבא, כ"ש כשהקונה הוא בעולם והמתנה אינה בעולם שקנה מעתה המתנה לכשתבא בעולם, הלכך קדושיו קדושין. וכן כתב הר"ם פ"ז [שם]

ויראה לי שצריך לחזור ולקדש מאביה אחר שתלד כדי שתכנס ה) אותה בקדושין שאין בה דופי. ולשונו בפי' המשנה ואשר יתחזק אצלי שהוא יצטרך לקדש אותה אחר לידתה ואז יותר לו לבא עליה לפי שהעיקר אין אדם מקנה דבר שלא בא לעולם ואמנם אמרנו דבריו קיימין להחמיר שהיא אשת איש. ע"כ. הא דאמרינן במתניתין לאחר שיחלוץ ליך יבמיך אינה מקודשת אתיא כמ"ד דאין קדושין תופסין ביבמה לשוק [יבמות צב, ב], אבל אנן דקי"ל דמספקא לן אי תפסי בה קדושי אי לאו, היא ספק מקודשת וכן הוא בירושלמי וכ"כ הר"ם [אישות פ"ז הט"ז]. **מתני'.** כפועל. אעשה עמך בפעולה יום אחד. **גמ'.** פרוטה. שאמר לה התקדשי לי בפרוטה זו על מנת שאעשה לך כך וכך. **בצוותא ואקדש לך.** שלא אשב יחידי ומיירי שאמר לה הרי את מקודשת לי בצוות שאעשה לך. **אינה אלא בסוף.** וליכא מלוה ובמכוש האחרון חלו הקדושין וחיוב שכרו ולא קודם, נמצא דליכא מלוה. **מתחלה ועד סוף.** ומכוש האחרון שחלו הקדושין לית בה שוה פרוטה נמצא שקדשה במה שנתחייבה משכרו שהוא מלוה אצלה שהרי הרויחו והיה בידה מלוה. **על מנת.** תנאה משמע. וקי"ל דישנה לשכירות מתחילה ועד סוף, וכן פסק הר"ם פ"ה [ה"כ]. **מתני'.** על מנת שירצה. בגמ' מפרש. מלמדין. כדי לעקור הקדושין למפרע ולא תזקק ליבם. **גמ'.** מיירי שמת ואמר אין כי לא מת האב נמי מקודשת מכי אמר אין ואמאי נקט מת האב.

צט: וכע"ז לעיל מח.).